

Na temelju čl. 4.2 i 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i članka 18. Metodologije za određivanje tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), rješavajući po zahtjevu Javnog poduzeća za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o. Brčko, broj 03-39-AdminE-004 od 8. studenog 2019. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 11. ožujka 2020. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuju se tarife, odnosno cijene električne energije izražene kroz tarifne stavke, koji služe za obračun i naplatu električne energije od kupaca električne energije koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(Potrebni godišnji prihod)

Javnom poduzeću za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o. Brčko (u daljnjem tekstu: Komunalno Brčko) za djelatnost opskrbe električnom energijom u okviru univerzalne usluge određuje se potrebni godišnji prihod u iznosu od 2.096.000 KM.

Članak 3.

(Tarifni stavci)

Tarifni stavci za isporučenu električnu energiju za kupce koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su sljedeći:

Opis			Tarifni stavci za opskrbu u okviru univerzalne usluge*							
			Obračunska snaga		Aktivna električna energija		Mjerno mjesto kupca		Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija	
Kategorije potrošnje i skupine kupaca		Jedinica mjere	KM/kW/mjesec		feninga/kWh		KM/mjesec		feninga/kvarh	
Naziv kategorije	Naziv skupine	Sezona	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)
		Doba dana								
0,4 kV – ostala potrošnja	1 TG	VT	11,50		8,77		5,15		4,19	
		MT			4,39					
	2 TG	ST	3,41	2,62	17,68	13,59			4,30	3,31
		VT			20,36	15,66				
	3 TG	VT	1,95	1,50	10,18	7,83	15,72	12,10		
		MT			7,86	6,05				

*Tarifni stavci ne sadrže iznos poreza na dodanu vrijednost.

Članak 4.
(Obračunska snaga)

Obračunska snaga iznosi 5 kW za tarifne skupine kupaca iz kategorija potrošnje na 0,4 kV kod kojih se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem (2. i 3. tarifna skupina iz kategorije *ostala potrošnja*, 1. i 2. tarifna skupina iz kategorije *kućanstva*).

Članak 5.
(Tarifni stavci prema sezonama i dobu dana)

- (1) Tarifni stavci za aktivnu energiju primjenjuju se prema sezoni, i to:
 - a) u višoj sezoni (VS) od 1. listopada do 31. ožujka,
 - b) u nižoj sezoni (NS) od 1. travnja do 30. rujna.
- (2) Tarifni stavci za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavci (VT) od 6 do 22 sata tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 7 do 23 sata tijekom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavci (MT) od 22 do 6 sati tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 23 do 7 sati tijekom ljetnog računanja vremena.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, za kategoriju potrošnje *kućanstva* tarifni stavci za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavci (VT) od 7 do 13 sati i od 16 do 22 sata tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 8 do 14 sati i od 17 do 23 sata tijekom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavci (MT) od 13 do 16 sati i od 22 do 7 sati tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 14 do 17 sati i od 23 do 8 sati tijekom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Članak 6.
(Obveza objave tarifnih stavaka)

Komunalno Brčko dužno je na odgovarajući način objaviti tarifne stavke i relevantne odredbe ove Odluke, te ih učiniti dostupnim svim kupcima na području Brčko Distrikta BiH.

Članak 7.
(Završne odredbe)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. travnja 2020. godine.
- (2) Izreka Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH” i službenom glasilu Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Shodno Odluci o osnivanju javnog poduzeća “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 20/07, 21/07, 24/08 i 33/09), Komunalno Brčko dužno je omogućiti distribuciju električne energije, te vršiti opskrbu korisnika sustava i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja.

U skladu sa člankom 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11 – u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu) i člankom 107a. Zakona o električnoj energiji (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 36/04, 28/07, 61/10 i 4/13), za obavljanje ovih aktivnosti Kompanija je bila dužna pribaviti licencu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), a prema uvjetima, kriterijima i procedurama koje odredi DERK.

Komunalno Brčko je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na području Brčko Distrikta BiH, registracijski broj 05-28-12-413-28/12, izdate Odlukom DERK-a broj 05-28-12-413-27/12 od 17. siječnja 2013. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 5/13) i licence za obavljanje djelatnosti trgovine i opskrbe električnom energijom na teritoriju Bosne i Hercegovine, registracijski broj 05-28-12-223-16/17, izdate Odlukom DERK-a broj 05-28-12-223-16/17 od 11. listopada 2017. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 75/17).

Tarife za usluge proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom u Brčko Distriktu BiH, suglasno naprijed pomenutim zakonima, regulira i odobrava DERK.

Komunalno Brčko je 8. studenog 2019. godine dopisom broj 04-28-5-391-1/19, uputilo DERK-u zahtjev za određivanje tarifa za usluge distribucije električne energije i tarifa za opskrbu u okviru univerzalne usluge.

Početak tarifnog postupka je uslijedio donošenjem Zaključka DERK-a o pokretanju postupka za određivanje tarifnih stavaka za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavaka za opskrbu u okviru univerzalne usluge broj 04-28-5-391-2/19 od 13. studenog 2019. godine.

Tarifni postupak je proveden u skladu sa pravilima DERK-a. Obavijest o pokretanju postupka i saopćenje za javnost izdati su 15. studenog 2019. godine. U postupku nije bilo subjekata zainteresiranih za dobivanje statusa umješaača. Pripremna rasprava održana je 3. prosinca 2019. godine u Tuzli, a formalna javna rasprava 11. prosinca 2019. godine u Brčkom. Izvješće voditelja postupka dostavljeno je podnositelju zahtjeva za određivanje tarifa 27. prosinca 2019. godine. Na Izvješće voditelja postupka Komunalno Brčko uputilo je svoje komentare 9. siječnja 2020. godine.

Razmatranje podnesenog zahtjeva kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, jednakopravne, utemeljene na objektivnim kriterijima i opravdanim troškovima i određene na transparentan način.

Podatci Kompanije za djelatnost opskrbe električnom energijom navode planirane troškove i rashode za 2020. godinu, procjenu za 2019. godinu i ostvarenje za razdoblje 2017. – 2018. godina (tablica 1).

Tablica 1.

Troškovi i rashodi (KM)	2017. Odobreno (KM)	2018. Odobreno (KM)	2018. Ostvareno (KM)	2019. Procjena (KM)	2020. Plan (KM)	Odobreno (KM)
Materijalni troškovi	248.500	248.500	229.113	220.000	250.000	220.000
Troškovi usluga	150.100	150.100	124.123	120.000	150.000	150.000
Troškovi radne snage	1.350.600	1.350.600	1.451.405	1.390.000	1.550.000	1.390.000
Amortizacija	150.000	150.000	160.184	130.000	200.000	150.000
Nematerijalni troškovi	100.000	100.000	122.296	100.000	100.000	100.000
Ostali rashodi	120.000	30.000	20.188	30.000	30.000	30.000
Troškovi kamata	30.000	30.000	140.109	120.000	30.000	30.000
Regulatorna naknada	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Ukupno	2.175.200	2.085.200	2.273.418	2.136.000	2.336.000	2.096.000

U tablici 2. prikazan je broj kupaca na dan 31. decembar 2019. godine i ostvarena potrošnja električne energije po kategorijama potrošnje u 2019. godini:

Tablica 2.

Kategorija potrošnje	Broj kupaca	%	Potrošnja (kWh)	%
35 kV	1	0,003	8.064.000	3,32
10 kV	31	0,087	39.093.576	16,11
0,4 kV - ostala potrošnja	4.319	12,102	50.571.697	20,83
0,4 kV - kućanstva	30.915	86,623	134.840.991	55,55
0,4 kV - javna rasvjeta	423	1,185	10.167.672	4,19
Ukupno	35.689	100,00	242.737.936	100,00

Kupci iz kategorija potrošnje *kućanstva* i *ostala potrošnja* (kupci koji imaju pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge) u ukupnom broju kupaca električne energije na području Brčko Distrikta BiH imaju učešće od 98,73%.

Kako je trošak opskrbe direktno ovisan od broja kupaca električne energije jer se odnosi na poslove fakturiranja, obračuna, pripreme i izdavanja računa kupcima, naplate računa i ostalo, očigledno je da se najveći dio ovog troška odnosi na kupce iz navedene dvije kategorije.

Komunalno Brčko je zatražilo povećanje prosječne cijene opskrbe u okviru univerzalne usluge za 6,96% i to povećanje prosječne cijene kupcima iz kategorije *kućanstva* za 7,4% i kupcima iz kategorije 0,4 kV-*ostala potrošnja* za prosječno 5,6%. Također, zahtjevano je povećanje cijena tarifnog elementa aktivna električna energija za ITG u kategoriji 0,4 kV-*ostala potrošnja* za 25%. S obzirom da je prosječan broj kupaca električne energije u Brčko Distriktu konstantan u dužem vremenskom razdoblju, Komisija je prihvatila argumentaciju voditelja postupka o određivanju iznosa pojedinih troškova datih u tablici 1, te odobrava 2.096.000 KM za djelatnost opskrbe u okviru univerzalne usluge, odnosno da tarifni element *naknada po mjernom mjestu kupca* zadrži u iznosu od 5,15 KM po kupcu/mjesečno.

Planirana količina električne energije za isporuku kupcima u okviru kategorije *kućanstva* za 2020. godinu iznosi 138,85 GWh, a kod kategorije *ostala potrošnja* 51,37 GWh. Komunalno Brčko je za razdoblje siječanj – prosinac 2020. godine potpisalo ugovor o nabavi i isporuci električne energije po cijeni od 10,2318 feniga/kWh koja uključuje trošak električne energije i prenesene troškove (trošak balansiranja, tarifu za rad NOS-a BiH i Elektroprijenosa BiH, te tarifu za sustavnu uslugu). Aneksom ugovora, ovaj iznos je povećan na iznos od 10,2874 feniga/kWh uvažavajući povećanje tarife za sustavnu uslugu od 1. siječnja 2020. godine. Ovi preneseni troškovi su razmatrani u okviru određivanja tarifa za distribuciju električne energije i oni su u trenutku potpisivanja ugovora o nabavi električne energije iznosili 1,5675 feniga/kWh, a njihovim oduzimanjem od nabavne cijene za 2020. godinu dolazi se do iznosa od 8,6643 feniga/kWh kao kalkulativne cijene za izračun troškova nabave električne energije. Slijedom navedenog, troškovi nabave energije za opskrbu kupaca u okviru univerzalne usluge iznose 16.481.495 KM, od toga 12.030.445 KM za kupce u kategoriji *kućanstva* i 4.451.050 KM za kupce u kategoriji *ostala potrošnja*.

Kao rezultat primjene odredbe članka 15.1. Metodologije za određivanje tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH, ukupni troškovi nabave alociraju se na tarifni element *aktivna energija*, što rezultira povećanjem tarifnih stavaka za aktivnu električnu energiju u kategoriji *kućanstva* i kategoriji 0,4 kV - *ostala potrošnja*. Prosječna prodajna cijena za opskrbu kupaca u kategoriji potrošnje *kućanstva* se povećava za 4,5% dok za kategoriju 0,4 kV - *ostala potrošnja* povećanje iznosi 0,5% u odnosu na realizirane prosječne cijene u navedenim kategorijama potrošnje u 2018. godini. Navedene promjene prosječnih cijena po kategorijama potrošnje su rezultat projektiranja utemeljenog na

odnosima veličina snage i energije realiziranih u okviru kategorija potrošnje, tarifnih skupina, te dnevnih i sezonskih razdoblja u 2018. godini, odnosno energetskog modela konzuma koji je dostavljen u zahtjevu za tarife. Svaka promjena energetskih veličina po kategorijama potrošnje, tarifnim elementima, tarifnim skupinama, te dnevnim i sezonskim razdobljima će se reflektirati odstupanjima od ovako projektiranih prosječnih promjena cijena.

Također, uvažavajući iznos odobrenog troška za opskrbu u okviru univerzalne usluge, kao i potrebu izbjegavanja skokovite promjene tarifa u skladu sa najboljom međunarodnom regulatornom praksom, radi ograničavanja značajnog povećanja troškova za električnu energiju kod kupaca iz kategorije *kućanstva*, Komisija je odlučila da u ovom tarifnom postupku ne odobrava dobit u djelatnosti opskrbe kupaca u okviru univerzalne usluge.

Kako je, u skladu sa Metodologijom za određivanje tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH, obveza DERK-a da postupno eliminiira postojanje unakrsnih subvencija koje trenutno postoje između kategorija *ostala potrošnja* i *kućanstva*, to se navedenim promjenama tarifnih stavaka unakrsna subvencija projektira na iznos 10,5%, što je značajno manji iznos u odnosu na prisutne unakrsne subvencije kod ostalih javnih opskrbljivača u BiH.

Kao i u prethodnom tarifnom postupku, uočava se količina od 0,7 GWh električne energije koja ima tretman 'vlastite potrošnje', a koristi se u svrhu grijanja, vlastite potrošnje objekata, te za potrebe energetskog napajanja u vodovodnoj djelatnosti. Ova energija nije valorizirana u financijskom smislu, te kontinuirano ugrožava poslovanje elektrodistributivne djelatnosti i djelatnosti opskrbe u okviru univerzalne usluge. Komunalno Brčko je značajno smanjilo iznos 'vlastite potrošnje' u odnosu na prethodno razdoblje, ali se još uvijek zadržava ovaj način subvencioniranja vodovodne djelatnosti na račun elektroenergetskih djelatnosti, što sa aspekta regulatorne prakse nije prihvatljivo.

Također, kroz duže vremensko razdoblje uočava se netransparentna alokacija troškova radne snage koju čine uposleni u Radnoj jedinici Administracija, a koji su angažirani na poslovima distribucije i opskrbe električne energije. Jasnom i optimalnom alokacijom uposlenih, Kompanija može značajno utjecati na troškove radne snage koji čine više od 50% ukupnih operativnih troškova, te poboljšati performanse poslovanja.

Uvažavajući značaj kontinuirane opskrbe električnom energijom svih kupaca u Brčko Distriktu BiH, i dalje je nužna aktivna uloga nadležnih institucija Brčko Distrikta BiH kroz posebne programe zaštite ugroženih kategorija kupaca.

Prema mišljenju Komisije, predloženi tarifni stavci pružaju realnu osnovu reguliranoj kompaniji da za djelatnost opskrbe kupaca električne energije u okviru univerzalne usluge ostvari potreban prihod koji omogućava neometano funkcioniranje.

Na temelju naprijed izloženih stanovišta Komisije, u okvirima njenih diskrecijskih prava da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjenjuje stupanj vjerovatnoće ostvarenja svih prognoziranih troškova i rashoda i da odobrava tarife uvažavajući i konkretne okolnosti u razdoblju podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa sve do objektivizacije uvjeta za njihovo preciznije određivanje, te koristeći ovlaštenja utvrđena Zakonom o prijenosu da uređuje i pitanja reguliranja opskrbe električnom energijom u okviru univerzalne usluge na području Brčko Distrikta BiH, Komisija donosi odluku kao u izreci.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa, zadržavajući pravo podešavanja tarifnih stavaka kada ocijeni da je to potrebno.

U skladu sa člankom 9.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana primitka.

Broj: 04-28-5-391-25/19
11. ožujka 2020. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Suad Zeljković